
VIGILÀNCIA I TRASLLAT A LES PRESONS DELS PAÏSOS EUROPEUS DEL NOSTRE ENTORN IMMEDIAT

MARC PONS I AGUILAR

Facultatiu del cos de Mossos d'Esquadra. Institut de Seguretat Pública de Catalunya

Una de les primeres responsabilitats que assumí la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra, i una de les que li va donar una major visibilitat abans d'iniciar el procés de desplegament pel territori, va ser la relacionada amb els tasques de vigilància dels centres penitenciaris i el trasllat de detinguts i presos. Actualment a les acaballes del seu desplegament territorial, la Policia de la Generalitat assumeix noves competències en àmbits molt diversos. Aquesta important càrrega de treball afegida a un creixement important de la població penitenciària els darrers anys, fa que es plantegi un debat sobre la necessitat que hagin de ser els cossos policials els encarregats de portar a terme aquestes tasques o, si pel contrari, aquests han de renunciar-hi per concentrar els seus sempre limitats efectius en tasques relacionades més directament amb el servei policial.

En aquest article es fa un repàs a la situació actual del sistema de vigilància i trasllat a les presons, tan a Catalunya com a alguns dels països del nostre entorn. Aquesta perspectiva més àmplia ens permet constatar l'existència de diferents models així com introduir nous elements de reflexió per un debat en profunditat sobre la necessitat o no d'encarar futures reformes en aquest àmbit.

Surveillance tasks in the penitentiaries centres and transfer of people under arrest were the first responsibilities assumed by the Police of the Generalitat - Mossos d'Esquadra and with them they gained visibility before their deployment through the territory. Nowadays the Catalan police is finishing its deployment and has assumed new competences in several fields. This important work burden together with the recent growing of the penitentiary population creates a debate about whether police bodies need to carry on with these duties or otherwise the Catalan police has to resign them and make their limited forces focus on other duties more related to the police service.

This article reviews the current scenario of the surveillance and transferring system in Catalonia as well as in other countries around us. This wider perspective allow us to affirm the existence of other models as well as introduce new elements of reflection for a deep debate about the need to face future reforms in this field.

1. INTRODUCCIÓ

L'article que es presenta s'ha elaborat arran d'un informe escrit ara deu fer un any i mig aproximadament. El plantejament de l'informe va ser intentar formar un esquema clar de les tasques policials en relació amb la vigilància dels centres penitenciaris i el trasllat de detinguts i presos al nostre entorn immediat. Aquestes són les tasques que representen una càrrega de feina més important als serveis policials en l'àmbit penitenciar i en aquell moment s'havia plantejat la necessitat

MARC PONS I AGUILAR

de tenir més efectius al carrer ja que les dotacions en relació amb la població havien quedat per sota del previst amb motiu del creixement poblacional dels últims anys.

Els països escollits per a l'anàlisi foren França, Bèlgica, Itàlia, Anglaterra-Galles¹ i els Països Baixos. Els motius d'aquella elecció estaven relacionats amb els models policials de cada país, on trobàvem els centralitzats de França i Itàlia i els models més descentralitzats i *federalitzants* de Bèlgica, Anglaterra-Galles i els Països Baixos.

L'article intenta ser una versió actualitzada d'aquell informe però sense perdre la brevetat i la claredat de la informació. Aquest és el motiu pel qual s'ha optat per no aturar-se en explicacions de cadascun dels organismes o lleis en el mateix text de l'article i remetre-les a peus de pàgina, consultables a voluntat del lector.

A la vegada s'ha volgut incorporar el cas de Catalunya, que es presentarà amb més detall i amb una introducció del marc legal i l'estat actual del sistema penitenciari en els aspectes que afecten les tasques policials de vigilància i trasllat.

2. SISTEMES DE VIGILÀNCIA I TRASLLAT A LES PRESONS

2.1 CATALUNYA

2.1.1 Marc legal general dels serveis penitenciaris

El sistema penitenciari a Catalunya té, en relació amb la resta de països, les particularitats pròpies d'un Estat amb un model descentralitzat, en aquest cas l'anomenat Estat de les autonomies, on juntament amb la tradicional jerarquització de les normes trobem una distribució horitzontal de competències entre administracions. Fins i tot, aquestes mateixes matèries competencials poden trobar-se repartides entre administracions.

Aquest és el cas de l'àmbit penitenciari on trobem que correspon a l'Estat la *competència exclusiva en l'elaboració de la legislació penitenciària*.² El desenvolupament legislatiu del mandat constitucional es reflecteix en la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària (LOGP) i en el Reial decret 190/1996, de 9 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament penitenciari, l'execució i el desenvolupament de la mateixa llei orgànica.³

1. El cas britànic presenta la peculiaritat que el sistema penitenciari, així com el model de policia, presenta la divisió entre Escòcia, Irlanda del Nord, i Anglaterra-Galles; per tant, parlarem només del sistema a Anglaterra i Galles.

2. Article 149.1.6 CE. De la lectura se'n fa una interpretació material del terme *legislació* que va més enllà del rang formal de les normes i que inclou també els reglaments executius que desenvolupen la llei.

3. Del Reial decret 1202/1981, de 8 de maig, pel qual s'aprova el Reglament penitenciari només resten en vigència els art. 108, 109, 110, 111 i el primer paràgraf de l'art. 124 (disposició derogatòria única del Reial decret 190/1996).

VIGILÀNCIA I TRASLLAT A LES PRESONS DELS PAÏSOS EUROPEUS DEL NOSTRE ENTORN IMMEDIAT

Catalunya, juntament amb d'altres tres comunitats autònomes (Andalusia, Navarra i el País Basc), va assumir les *competències executives* en matèria penitenciària,⁴ tot i que només Catalunya ha transferit els mitjans i els serveis penitenciaris per a la seva efectiva gestió des de la pròpia Administració autonòmica.⁵

En l'àmbit legislatiu trobem el Decret 329/2006, de 5 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament dels serveis d'execució penal a Catalunya. Aquest té com a base jurídica la previsió estatutària i de l'art. 79 de la LOGP.

L'estat actual dels serveis penitenciaris a Catalunya està molt ben detallat a l'Informe extraordinari de novembre de 2007 presentat pel Síndic de Greuges.⁶

Des d'un punt de vista de càrrega de feina per als cossos policials, s'ha de destacar l'augment de la població penitenciària els últims anys a Catalunya, que malgrat tenir una de les taxes delictives més baixes d'Europa, s'estan assolint les taxes d'encarcerament penitenciaris més elevades de l'Europa occidental, amb cent trenta-dos encarcerats per cada cent mil habitants. Al mateix temps, els últims anys, s'està accentuant més el creixement de la taxa de població penitenciaris⁷ que les pròpies taxes delictives.

Els motius que poden explicar aquest creixement són diversos, entre d'altres els canvis en el marc legal⁸ i l'augment de la població.⁹

El resultat d'aquest augment de població penitenciària és una pressió més gran sobre els serveis penitenciaris i aquells que hi mantenen una relació directa.

Un símptoma d'aquesta pressió poden ser les queixes presentades al Síndic de Greuges. Mentre que al 2002 se'n van presentar cinquanta-cinc, al 2005 se'n van presentar cent cinquanta-una, que es van mantenir en cent quaranta-una queixes l'any 2006.¹⁰

També trobem una pressió sobre la càrrega de treball del cos de Mossos d'Esquadra. A més, s'hi ha de sumar el propi desplegament del cos sobre el territori, que ha generat la necessitat de maximitzar els recursos humans i materials existents.

4. El marc legal que empara aquesta distribució competencial està determinat pel ja citat art. 149.1.6 de la CE i per l'article 168 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya del 2006 (art. 11 EAC del 1979).

5. Reial decret 3482/1983, de 28 de desembre, sobre el traspàs de serveis de l'Estat a la Generalitat de Catalunya en matèria d'Administració penitenciaris.

6. Síndic de Greuges, *Informe extraordinari: Estudi comparatiu dels sistemes penitenciaris europeus*. Barcelona, 2007. Biblioteca de Catalunya.

7. (Síndic 2007, 120)

8. Ens hem de referir especialment a les reformes del nostre Codi penal: Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal, i la seva reforma, la LO 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la LO 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal.

9. Vegeu: Guillén, F. i Vallès, L. *Seguretat, delinqüència i immigració: aprendre a llegir les dades*. A: Eliseo Aja i Mònica Nadal. *La immigració a Catalunya avui. Anuari 2002*. Editorial Mediterrània. Barcelona, 2003.

10. (Síndic 2007, 10)

MARC PONS I AGUILAR

Traslats penitenciaris¹¹ (gener-desembre 2006-2007)

2006				
Tipus	Judicial	Administratiu	Sanitari	Total
Menors	1.363	327	678	2.368
Majors	12.074	6.166	13.520	31.760
Total	13.437	6.493	14.198	34.128

2007				
Tipus	Judicial	Administratiu	Sanitari	Total
Menors	1.482	412	614	2.508
Majors	13.804	7.316	14.082	35.202
Total	15.286	7.728	14.696	37.710

%variació				
Tipus	Judicial	Administratiu	Sanitari	Total
Menors	8,73%	25,99%	-9,44%	5,91%
Majors	14,33%	18,65%	4,16%	10,84%
Total	13,76%	19,02%	3,51%	10,50%

Font: Direcció General de Policia

Quan comparem les dades de 2006 i 2007 en relació amb els trasllats penitenciaris efectuats per la PG-ME, ja podem entreveure un augment d'aquesta càrrega en el treball. El total de trasllats del 2007, tenint en compte els de menors, és de trenta-set mil set-cents deu. Això suposa un augment notable de més de tres mil cinc-cents trasllats respecte del 2006 (trenta-quatre mil cent vint-i-vuit trasllats), un 10'50% més.

2.1.2 Vigilància i trasllat

La gestió dels recintes penitenciaris, com ja he dit, correspon a la Generalitat de Catalunya. Les tasques aquí analitzades es divideixen d'una banda entre el Departament de Justícia, concretament la Direcció General de Recursos i Règim Penitenciari, que depèn de la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil, i d'altra banda el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, més concretament la Direcció General de la Policia.

11. Indicar que els trasllats judicials són aquells en què una part implicada és l'Administració de justícia i els trasllats administratius són aquells en què actua la mateixa Administració catalana o central.

VIGILÀNCIA I TRASLLAT A LES PRESONS DELS PAÏSOS EUROPEUS DEL NOSTRE ENTORN IMMEDIAT

Els serveis penitenciaris de vigilància i trasllat es duen a terme des de l'Àrea Penitenciària,¹² que depèn de la Divisió de Suport Operatiu de la Comissaria General de Recursos Operatius, que alhora està adscrita a la Subdirecció Operativa de la Policia. Aquesta Àrea rep el suport d'altres unitats en tasques operatives i d'informació.

a) *Dins el recinte penitenciari*

Les activitats que hi tenen lloc corresponen al funcionariat del cos tècnic d'especialistes, grup de serveis penitenciaris. Aquests tenen funcions d'inspecció, execució de control o similars i tasques de suport administratiu a les activitats de gestió que es duen a terme en el centre penitenciari.¹³

Per a l'accés i la formació als diferents cossos funcionaris de serveis penitenciaris, es requereix un procediment de concurs oposició que pot requerir la superació d'un curs selectiu i un període de pràctiques, organitzats pel Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.¹⁴ En aquest punt s'ha de tenir en compte el paper de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, que pot incorporar respecte als seus serveis, en règim de complementarietat i col·laboració, la formació del personal penitenciari en procediments, intervencions i tècniques de seguretat.¹⁵

Vigilància de les instal·lacions

La normativa estatal estableix la diferència entre les competències en seguretat exterior i interior.

- *Seguretat exterior.* El control perimetral correspon a les forces i els cossos de seguretat de l'Estat¹⁶ i, en el cas de Catalunya, a la PG-ME, la qual sense perjudici de les normes pròpies del cos, en matèria de seguretat exterior reben indicacions dels *directors d'aquests centres*.
- *Seguretat interior.* Llevat dels casos de motins,¹⁷ correspon al funcionariat dels cossos d'institucions penitenciàries. Les mesures de seguretat interior consisteixen en l'observació d'interns, recomptes de la població reclusa, els escorcolls, escorcolls personals, requisicions i intervencions d'objectes considerats perillosos per a la seguretat i la convivència.¹⁸

La normativa catalana regula l'activitat de seguretat interior de la mateixa manera, detallant que el personal funcionari amb aquestes tasques es tro-

12. Art. 135 del Decret 186/2007, de 28 d'agost, d'estructura del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.

13. Art. 40 del Decret 329/2006, de 5 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament dels serveis d'execució penal a Catalunya.

14. Art. 3 de la Llei 18/1990, de 15 de novembre, de creació del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.

15. Art. 3.5 de la Llei 10/2007, del 30 de juliol, de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya.

16. Art. 63.1 del Reial decret 190/1996, de 9 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament penitenciari.

17. Disposició final primera de la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària (LOGP).

18. Art. 64 a 70 del Reial decret 190/1996, de 9 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament penitenciari.

MARC PONS I AGUILAR

ben dins l'àmbit de règim interior, sota la direcció, coordinació i supervisió del subdirector d'Interior.¹⁹

Motins

Com ja he dit més amunt, la seguretat interior correspon al funcionariat dels cossos d'institucions penitenciàries, llevat en casos de motins. En aquest cas, a Catalunya, és la PG-ME qui se'n fa càrrec.²⁰ L'actuació policial està estandarditzada pel procediment normalitzat de treball (PNT) *Actuació policial en motí penitenciari*, on trobem detallats els passos a seguir i els actors que intervenen en cas d'un motí en un centre.

Evasions

En cas d'evasions, seran els diferents cossos policials els que hi intervinguin. El PNT citat anteriorment preveu, en casos de motí, un dispositiu per evitar les evasions.

b) Traslats

Els trasllats de presos i detinguts, així com la institució que n'ordena el trasllat, poden tenir orígens diversos; tot i així, el trasllat efectiu i l'escorta són competència de la PG-ME, d'acord amb el RD 190/1996.²¹

L'art. 36.3 d'aquest RD indica l'única excepció a la norma, ja que estableix que de manera excepcional i només en casos d'urgència o necessitat peremptòria, es pot disposar el trasllat d'interns a càrrec de personal funcionari d'institucions penitenciàries, que el director del centre designi entre els que estiguin de servei.

Com ja hem comentat, la distribució de competències entre administracions provoca que un trasllat pugui donar-se entre elles. En aquest cas, el trasllat és competència de l'administració d'origen del pres.²²

2.2 FRANÇA

La gestió dels recintes penitenciaris i de la població reclusa a França està en mans dels ministeris de Justícia i d'Interior; en concret de les forces de seguretat (Interior) i dels serveis penitenciaris (Justícia).

19. Art. 15 i art. 63 a 66 del Decret 329/2006, de 5 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament dels serveis d'execució penal a Catalunya. També es regula l'activitat de règim interior a partir d'instruccions i circulars.

20. Art. 63, 64 i 72 del Reial decret 190/1996, de 9 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament penitenciar i la Reunió de la Junta de Seguretat de Catalunya de 21 de febrer de 1990, i segons Acord entre el Ministeri d'Interior i el Departament de Governació, en el qual s'acorda (punt 2, apartat 5) que la vigilància dels centres penitenciaris de Catalunya sigui assumida per la PG-ME, en substitució de la Guàrdia Civil.

21. Art. 32 i 36 del Reial decret 190/1996, de 9 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament penitenciar i la Reunió de la Junta de Seguretat de Catalunya de data 29 de desembre de 1992, en la qual s'acorda que la PG-ME ha d'assumir progressivament, i al llarg de l'any 1993, els trasllats penitenciaris administratius i hospitalaris arreu del territori.

22. Art. 6 del Reial dDecret 1436/1984, de 20 de juny, sobre normes provisionals de coordinació de les administracions penitenciaris. Encara vigent.

2.2.1 Dins del recinte penitenciari

Les activitats a dins del recinte corresponen al personal de la *Direction de l'Administration pénitentiaire*, una de les cinc direccions que depenen del Ministeri de Justícia.²³

La mateixa administració penitenciària, a partir de l'*École Nationale de l'Administration pénitentiaire*, en selecciona i en forma el personal.²⁴

Vigilància de les instal·lacions i dels presos

Les tasques de vigilància i de manteniment de l'ordre públic depenen de la pròpia administració penitenciària.

Motins

El personal penitenciari té una unitat especialitzada per actuar en aquests casos. L'any 2003 es van crear els Equips Regionals d'Intervenció i Seguretat (ERIS),²⁵ després de diversos intents d'evasió particularment violents i amb l'objectiu de reforçar la seguretat. Extrets del mateix cos de vigilants, els membres dels ERIS tenen uns equipaments i una formació específics -sis setmanes de formació amb tres mòduls gestionats per l'ENAP, dos per la Gendarmeria i un per la Direcció Regional d'Afectació. Les seves tres missions són reforçar els serveis dels centres penitenciaris en cas d'un augment de la perillositat, organitzar escorcolls i restablir l'ordre en cas de motins. Un ERIS està compost d'uns quaranta vigilants, amb els quadres de comandament respectius. Si no poden resoldre la situació són ajudats per les forces de la policia i/o la Gendarmeria.

23. La *Direction de l'Administration pénitentiaire* adscrita al Ministeri de Justícia des de l'any 1911 es fa càrrec de la implementació de la política penitenciària. El conjunt de les seves funcions està enumerat per la *Loi du 22 juin 1987 relative au service public pénitentiaire*:

- la gestió de la supressió o restricció de llibertat
- la gestió de la vida quotidiana en detenció
- l'acompanyament dels detinguts en la seva reinserció social

Està composta d'una administració central, organitzada en diferents serveis, i de serveis descentralitzats, amb les direccions regionals, els centres penitenciaris i els serveis penitenciaris d'inserció i llibertat condicional. Més informació a <www.justice.gouv.fr>

24. Hi ha cinc tipus diferents de personal penitenciari i tots han de passar un procés d'oposicions.

—Personal de direcció. Els quadres superiors dels serveis penitenciaris que posen en execució la política definida per fer-se càrrec de les persones privades de llibertat.

—Personal de vigilància. Es fan càrrec de la vigilància de les persones confinades i de les activitats de reinserció.

- Personal de reinserció i provació. Es fan càrrec de la reinserció, tant dins del recinte com a fora.
- Personal administratiu. Un dels personals amb activitats més diversificades.
- Personal tècnic. Amb missions de manteniment i de reinserció.

Així mateix, un nou estatut (Decret n°2006-441 de 14 d'abril de 2006), tenint en consideració les evolucions de les tasques del personal de vigilància, va crear un cos de personal penitenciari dividit en cinc escales (*surveillant titulaire, surveillant principal, surveillant brigadier, premier surveillant i major*), amb tasques de vigilància, i un cos de comandament organitzat en tres escales (*lieutenant pénitentiaire, capitaine pénitentiaire i commandant pénitentiaire*) www.justice.gouv.fr

25. Equipes régionales d'intervention et de sécurité (www.justice.gouv.fr).

MARC PONS I AGUILAR

Evasions

En cas de fugida són els serveis de policia i de la Gendarmeria els que fan la recerca i el seguiment del pres.

2.2.2 Trasllats

La situació en aquest cas és més complexa. La intervenció d'uns o altres és en funció de la naturalesa del trasllat. Si el delinqüent ja està empresonat i el trasllat es fa d'un centre penitenciari a un altre, el trasllat és a càrrec de la Gendarmeria. En el cas que el delinqüent acabi de ser interpel·lat i s'hagi de fer el trasllat del tribunal o la comissaria fins al centre i viceversa, es presenten dos supòsits:

en els centres urbans de més de deu mil habitants on hi hagi una comissaria de policia, és a càrrec de la Policia nacional;

a les zones rurals és a càrrec de la Gendarmeria.

Aquesta càrrega de feina ha estat objecte de crítica per part de la Policia, que veu limitat l'exercici de les seves altres missions policials. Hi ha en projecte la creació d'un servei especialitzat que formaria part de la mateixa administració penitenciària i que efectuaria una part d'aquests trasllats.²⁶

2.3 BÈLGICA

El cas belga presenta similituds i diferències respecte a França. Altre cop es perfila una divisió de les competències entre els departaments de Justícia i Interior.

Ahora, s'ha tenir en compte que Bèlgica és un Estat federal i per tant descentralitzat, això es palesa en el sistema de formació del funcionariat penitenciari,²⁷ així com en el model policial.

2.3.1 Dins el recinte penitenciari

De la mateixa manera que en el cas francès i català, la gestió dels recintes penitenciaris corresponen al Departament de Justícia, concretament a la Direcció

26. Amb l'objectiu de permetre a la *Gendarmerie* i la *Police nationale* centrar-se en les seves missions, es va decidir que la càrrega de treball que suposaven les guàrdies i els trasllats hospitalaris fossin transferits cap a l'administració penitenciària de manera esglaonada a partir de 2007, amb l'excepció dels subjectes indicats. Aquesta transferència cap a l'administració penitenciària s'emmarca en el context de la posada en marxa de nous centres penitenciaris, el quals seran construïts d'aquí al període 2010-2012, amb un substancial augment de personal. Vegeu *Mission d'audit de modernisation – Rapport sur le transfert à l'administration pénitentiaire de la mission de garde et d'escorte des détenus hospitalisés*. Ministère du budget, des comptes publics et de la fonction publique, juliol de 2007 (www.audit.performance-publique.gouv.fr).

27. La formació està en mans de centres de formació de base i centres de formació contínua, dos per a cada comunitat sociolingüística. Aquests es troben sota la supervisió de la *Cellule d'encadrement Contrôle des services extérieurs – Stafcel Interne Constole Buitendiensten*.

—Comunitat flamenca: VIPK (Vervolmakingsinstituut van de Penitentiaire Kaders) per a la formació contínua; Centre *De Bres* per a la formació de base.

—Comunitat valona: IPCP (Institut de Perfectionnement des Cadres Penitentiaires) per a la formació contínua; Centre de *Lantin* per a la formació de base.

VIGILÀNCIA I TRASLLAT A LES PRESONS DELS PAÏSOS EUROPEUS DEL NOSTRE ENTORN IMMEDIAT

General d'Establiments Penitenciaris belga,²⁸ des d'on es duen a terme totes les tasques de formació, gestió i vigilància dels seus centres penitenciaris.

El personal dels centres són considerats com a agents de l'Estat i estan sotmesos als seus estatuts; també han de superar unes proves d'oposició.

La vigilància de les instal·lacions

Aquesta tasca està feta pels mateixos funcionaris de presons, dins la categoria especialitzada del personal tècnic i de vigilància.²⁹

Motins i evasions

Tots els actes de desordre o rebel·lió, ja sigui dins o fora del recinte, així com en els casos d'evasions, comporten la intervenció de la policia. El funcionariat de presons no té cap grup especialitzat en aquestes tasques.

Així doncs, el personal penitenciarí ofereix un servei que no va més enllà de la vigilància. Quan hi ha casos de desordre, la policia és la que intervé sota l'autoritat del Departament d'Interior.

2.3.2 Trasllats

De la mateixa manera que en el cas francès, el trasllat de presos a Bèlgica té més complexitat. Aquesta tasca és duta a terme pel Departament de Justícia, però en cooperació amb la policia i s'han de distingir els dos àmbits administratius del país, el local i el federal o nacional.

Trasllats locals

Per a aquesta tasca l'any 2003 es va crear el cos especial anomenat *Corps de sécurité*,³⁰ que forma part de la Direcció General d'Establiments Penitenciaris. Està format per una cèl·lula de gestió –que aporta suport administratiu als agents de seguretat– i per un component operatiu constituït pels agents de seguretat establerts dins les zones de policia local, essent aquestes el seu àmbit d'actuació. El paper dels agents de seguretat és descarregar els serveis de policia de missions com el trasllat dels detinguts i el manteniment de l'ordre als tribunals. Entre les seves tasques trobem:

- el trasllat i la vigilància dels detinguts entre les presons i els tribunals,
- el trasllat i la vigilància dels detinguts entre les presons,

28. Actualment i des del febrer de 2007, l'organització del sistema penitenciarí belga està en mans de la *Direction Générale des Etablissements Pénitentiaires* (DGEPI), que va ser precedida per la *Direction générale d'Exécution des Peines et Mesures* (<http://www.just.fgov.be>).

29. Es troben altres categories de personal, cadascuna amb característiques pròpies (e.g. personal d'infermeria).

30. *Arrêté ministériel du 11 juillet 2003 pris en exécution de l'arrêté royal du 11 juillet 2003 fixant le cadre organique du corps de sécurité pour la police des cours et tribunaux et le transfert de détenus* (*Moniteur belge du 11 août 2003 - Rapport d'activités 2007, Direction Générale des Etablissements pénitentiaires - SPF Justice* www.just.fgov.be)

MARC PONS I AGUILAR

- la recollida i la vigilància dels detinguts de les presons per raons mèdiques o humanitàries
- la recollida i vigilància dels detinguts per entregar-los a autoritats estrangeres i la recollida dels detinguts entregats a les autoritats belgues.

Trasllats federals o nacionals

Corresponen a la Policia Federal. Tot i així, es va firmar un conveni en què la policia federal rebria un cert nombre d'agents del *Corps de sécurité* per tal de dur a terme els trasllats nacionals.³¹

2.4 ITÀLIA

El cas italià és on es troba un grau d'especialització i concentració de competències més alt entre els diferents casos presentats fins ara.

Actualment Itàlia té una gran quantitat de cossos de policia diferenciats, sis dels quals són forces de policia nacional, amb tasques generals o específiques, que operen en tot el territori italià.³²

Un d'aquests sis cossos de policia d'àmbit estatal i amb tasques específiques és el Cos de Policia Penitenciària,³³ sota l'autoritat del Ministeri de Justícia, on s'emmarca el Departament d'Administració Penitenciària.

La gran quantitat de cossos policials fa que moltes de les seves competències s'encavalquin i es generin problemes de coordinació.

2.4.1 Dins del recinte penitenciari

De la mateixa manera que els casos belga i francès, el Ministeri de Justícia³⁴ s'encarrega de la gestió dels recintes penitenciaris mitjançant el Departament d'Administració Penitenciària, del qual depenen diverses direccions generals.³⁵

El Departament d'Administració Penitenciària du a terme les tasques tècniques i administratives però, a diferència dels casos francès i belga, les tasques de

31. *Rapport d'activités 2007, Direction Générale des Etablissements pénitentiaires - SPF Justice*. Pàg. 37 www.just.fgov.be

32. Aquests sis cossos poden tenir tasques generals (Polizia di Stato i Carabinieri) o específiques (Guardia di Finanza, Polizia Penitenziaria, Corpo Forestale dello Stato and Capitaneria di Porto).

33. El *Corpo di Polizia Penitenziaria* fou creat el 1990 a partir de la *Legge n. 395/1990: Ordinamento del Corpo di Polizia Penitenziaria*, en substitució del *Corpo degli Agenti di Custodia*. El cos forma part de les forces de policia i es defineix com un cos civil i jeràrquic, perdent així la naturalesa militar del *Corpo degli Agenti di Custodia*. (art. 2 i 10 de la *Legge n. 395/1990: Ordinamento del Corpo di Polizia Penitenziaria*) www.polizia-penitenziaria.it/

34. www.giustizia.it/index.htm

35. S'hi troben: *Direzione Generale del Personale e della formazione, Direzione Generale per il Bilancio e della contabilità, Direzione Generale delle risorse materiali, dei beni e dei servizi, Direzione Generale dei Detenuti e del trattamento, Direzione Generale dell'esecuzione penale esterna* i finalment *l'Istituto Superiore di Studi Penitenziari*.

Art. 7 Decreto del Presidente della Repubblica n. 55/2001 Regolamento di Organizzazione del Ministero della Giustizia.

VIGILÀNCIA I TRASLLAT A LES PRESONS DELS PAÏSOS EUROPEUS DEL NOSTRE ENTORN IMMEDIAT

vigilància i de manteniment de l'ordre públic resten en mans del Ministeri de Justícia i presenten la distribució que es detalla a continuació.

Vigilància de les instal·lacions i motins

La vigilància efectiva dels recintes és duta a terme pel Cos de Policia Penitenciària, especialitzat únicament en aquest àmbit. Tenen centres de formació³⁶ i reclutament propis i exerceixen totes les tasques relacionades amb les restriccions de llibertat sobre l'individu, de manteniment de l'ordre en els instituts penitenciaris, així com polítiques de prevenció i càstig.³⁷

Evasions

En els casos d'evasions, intervenen tots els cossos de policia que puguin oferir ajuda, especialment els Carabinieri i la Policia d'Estat,³⁸ ja que són els que tenen més presència sobre el territori.

2.4.2 Trasllats

Aquesta tasca també està en mans de la Policia Penitenciària. A diferència dels casos anteriors, aquest cos és el que s'encarrega de tots els trasllats, ja sigui entre instituts penitenciaris, a centres hospitalaris, jutjats, etc. També cal indicar que en casos de trasllat a centres hospitalaris exerceixen tasques de custòdia dels detinguts o presos.³⁹

2.5 ANGLATERRA I GAL·LES

El cas anglès i gal·lès presenta les característiques pròpies d'un model en què l'externalització de serveis, tant a serveis privats com a agències públiques, és més alta. A partir dels anys noranta, es va començar a posar en funcionament un sistema de presons privades, tot i que actualment només se n'hi troben onze.⁴⁰

Al mateix temps, a partir de tot un seguit d'agències,⁴¹ el sistema penitenciari està molt controlat, supervisat i dirigit. Entre aquestes agències, la *Her Majesty's*

36. La formació de la Polizia Penitenziaria està en mans de l'*Istituto Superiore di Studi Penitenziari-Scuola nazionale per la formazione*. (I.S.S.P). Òrgan adscrit al *Dipartimento dell'Amministrazione Penitenziaria*. Art. 17 de la *Legge n. 395/1990: Ordinamento del Corpo di Polizia Penitenziaria* i *Decreto Legislativo n.446/92. Istituzione dell'Istituto Superiore de Studi Penitenziari*

37. Art. 5 de la Llei 395/1990 *Ordinamento del Corpo di Polizia Penitenziaria*.

38. El seu equivalent a l'Estat espanyol són la *Guardia Civil* i la *Policia Nacional* respectivament.

39. Art. 5 de la Llei 395/1990 *Ordinamento del Corpo di Polizia Penitenziaria*.

40. Aquestes segueixen un procés propi de reclutament, gestió i contractació. Tot i així, estan sotmeses a algunes de les regulacions PSO i PSI, així com sotmeses a la supervisió, per tal d'evitar incongruències en la seva actuació pels *Area Performance Co-ordinators*, ajudants dels *Area Managers*, i per *Contract and Competition Group- Office of Contracted out Prisons*.

41. Trobem per exemple:

National Offender Management Service. El seu principal objectiu és oferir un seguiment i un guiatge als infractors per tal d'evitar una reincidència. Aquest monitoratge es fa tant a dins com a fora de la presó. www.noms.homeoffice.gov.uk/

MARC PONS I AGUILAR

Prison Service és la que ofereix els serveis de manteniment de la seguretat, entre d'altres.⁴²

L'autoritat política sobre el sistema penitenciari correspon al *Home Office*, que reuneix les atribucions tradicionals dels ministeris d'Interior i Justícia. Actualment hi ha en marxa un debat polític sobre la conveniència de separar aquests àmbits o no.

2.5.1 Dins el recinte penitenciari

Com s'acaba d'indicar, la *HM Prison Service* és qui es fa càrrec d'aquest servei i de la formació, el reclutament i la retribució dels *prisons officers*. Tota la regulació dels serveis que ofereixen s'estableix a les *Prison Service Orders* (PSO) i les *Prison Service Instructions* (PSI).⁴³ En aquest cas, com a més rellevants hi ha la PSO 1810 *Maintaining Order in Prisons* i la PSO 1000 *Security Manual*.⁴⁴

Vigilància

Aquesta funció correspon als serveis de presons, a partir dels seus *prison officers*. A partir de procediments prèviament estipulats, els responsables de mantenir l'ordre a les presons són els *Area Managers*⁴⁵ i per als centres que han de fer un seguiment propi per tal que el seu personal estigui informat. Finalment el director de cada centre ha de desenvolupar estratègies pròpies dins el marc de les PSO i les PSI.

Motins i evasions

En el cas de motins ens trobem amb la dificultat que la PSO1000 té un accés restringit i no podem detallar-ne les actuacions. Però aquesta ordre correspon a les actuacions de la policia en tasques de seguretat. En els casos d'evasions intervien diferents serveis i cossos de seguretat anglesos i gal·lesos.

— *National Probation Service*. Treballa per a la reinserció social dels presos. www.probation.homeoffice.gov.uk/

— *Independent Monitoring Board*. Exerceix un control del funcionament dels centres penitenciaris, que aquests compleixin amb els estàndards acordats i que ho facin dins la legalitat. www.imb.gov.uk/

— *Prisons and Probation Ombudsman*. Recull les queixes que puguin arribar dels presos. www.ppo.gov.uk/

— *Her Majesty's Chief Inspector of Prisons*. És independent del Servei de Presons i presenta un informe de seguiment directament al secretari d'Interior sobre el tracte que reben els presos (<http://inspectortest.homeoffice.gov.uk/hmiprison/>).

42. *HM Prison Service* inclou la gestió de tot el personal que treballa dins el recinte penitenciari. Els seus grups de treball es divideixen en *divisions* i trobem els serveis d'entrenament, de salut, religiosos, psicologia, suport operacional, etc. www.hmprisonsservice.gov.uk/

43. La diferència és en el temps d'obligatorietat. Les PSI tenen un temps acotat d'aplicació, mentre que les PSO són de llarga durada sense data final d'aplicació. www.hmprisonsservice.gov.uk/

44. Aquesta PSO no ha estat trobat perquè és un document restringit. Inclou les actuacions en casos de violència seriosa dins el recinte.

45. Encarregats d'aplicar els *Population Protocols* a la seva àrea i que han d'anar acompanyats de l'acord amb els *Head of Population Management Unit*.

2.5.2 Trasllats

Tot i que el servei està regulat per la normativa penitenciària, aquesta tasca està en part externalitzada per la *Prisoner Escort and Custody Services (PECS)*.

La PECS

Com a part del *HM Prison Service*, des de la segona meitat de la dècada dels noranta va començar a fer-se càrrec de la contractació de companyies privades per al trasllat de detinguts i presoners entre les comissaries i el tribunal, entre les presons i el tribunal i a la vegada de la seva custòdia mentre estan en el procés judicial.⁴⁶ Trobem el cas de *Reliance security-group*, que ja ofereix serveis a Escòcia, Anglaterra i Gal·les. La PECS les designa per a aquests serveis.

Centres penitenciaris

La PSO 6200 *Transfers of prisoners: Inter prison Escorts* indica que els serveis de les escortes externes, com els casaments, funerals, etc., han de ser oferts pel centre penitenciari. També manté la capacitat de decidir quin és el procediment de trasllat d'un pres.

Polícia

Apareix de nou el problema de restricció de la PSO1000.

2.6 PAÏSOS BAIXOS

Del cas neerlandès es podria destacar un enfocament molt diferent en relació amb les idees de reinserció i seguretat. La frontera entre ambdós conceptes a l'hora de ser posada a la pràctica sobre els presos comporta una formació molt diferent per part dels funcionaris de presó, com veurem quan parlem de la vigilància dins el recinte penitenciari.

L'autoritat política és el Ministeri de Justícia en exclusiva, a partir d'un ens públic parcialment autònom. El DJI⁴⁷ (*Dienst Justitiële Inrichtingen*), juntament

46. *Lay observers*. Són voluntaris que comproven, en el servei de trasllat, que el presoner rep un tracte i un servei per part de les companyies privades que s'ajusta a la legalitat.

http://noms.justice.gov.uk/about-us/working-with-partners/service-providers/PECS/lay_observers/

47. *Agència Nacional d'Institucions Penitenciàries*. El DJI divideix les seves institucions en diferents tipus d'institucions que responen a necessitats pròpies (<http://www.dji.nl/>)

— *Gevangeniswezen*. (El sistema penal). Aquesta és la part ordinària del sistema penitenciari.

— *TBS*. (Psiquiatria). Part del sistema de reinserció implica un servei d'atenció psiquiàtrica i seguiment dels presos que puguin necessitar-ho.

— *Justitiële Jeugdinstellingen*. (Institucions Juvenils). Per a joves d'entre dotze i divuit anys. Hi ha diferents tipus d'aquests centres en funció de la gravetat; també ofereixen un servei de psiquiatria especialitzat per a cada cas, pensant sempre en la reinserció a la societat.

— *Directie Bijzondere Voorzieningen* (Direcció per a la detenció i facilitats especials). Pensat sobretot per a atencions temporals de grups d'immigrants il·legals que puguin arribar al país. Treballant coordinadament amb l'IND (De Immigratie- en Naturalisatiedienst), l'Oficina d'Immigració i Naturalització, també dependent del Ministeri de Justícia.

MARC PONS I AGUILAR

amb l'Administració de justícia acorda els pressupostos anuals i un seguit d'objectius que s'han d'assolir.

2.6.1 Dins el recinte penitenciari

Per a la vigilància del recinte i el seu perímetre les armes no hi són permeses, tampoc la presència de cap cos policial. El personal funcionari de presons rep una preparació especialitzada en autodefensa, paralització, etc. Les formes de treball estan molt protocolitzades i treballen individualment o en grup, en funció de les necessitats. L'*educador/a penitenciari/ària* rep aquesta formació suplementària a la seva especialització per tal d'evitar la presència de vigilants i armes al recinte. L'objectiu és arribar a un control del recinte d'acord amb un model en què l'ús de la força sigui l'últim.

Vigilància

Com ja he dit, no hi ha vigilants o policia dins el recinte. Són els mateixos educadors penitenciaris qui fan aquesta feina. En casos extrems de violència intervé la policia, un cossos especialitzats d'intervenció amb una formació molt concreta.

Motins i evasions

En els casos de motins intervé la policia, la qual pren el comandament de la presó. Quan hi ha evasions, participen els diferents cossos policials de la policia holandesa.

2.6.2 Trasllats

El trasllat de presos també correspon al Ministeri de Justícia, que es fa càrrec dels trasllats sense armes i amb la col·laboració de la policia només en casos en què es requereixi. Hi ha vuit equips d'arrest amb una formació molt especialitzada i un armament molt específic, que ajuden a la vigilància del transport de testimonis, sospitosos i detinguts.

3. LA CONSIDERACIÓ DE TRES MODELS

Un cop exposats els diferents sistemes per països, podem tornar a la qüestió inicial que va motivar l'informe en el seu moment: la possibilitat de canviar de mans la càrrega de feina que suposa per a la PG-ME la vigilància dels recintes penitenciaris i els trasllats de presos i detinguts.

En relació amb aquesta qüestió es poden reconèixer diferents models segons qui es fa càrrec d'aquestes tasques i qui se'n responsabilitza políticament.⁴⁸

48. El criteri a seguir per a la classificació és quin departament es fa càrrec de les tasques que s'han descrit fins ara. Tot i així i per determinar la categorització, es posarà especial èmfasi en la càrrega de feina

3.1 MODEL DE RESPONSABILITAT COMPARTIDA

En aquest cas veiem que els departaments d'Interior i Justícia comparteixen la càrrega en l'àmbit penitenciari. En formarien part França i Catalunya, tot i que amb particularitats pròpies.

Tant França com Bèlgica van entrar en un debat semblant i han orientat les seves polítiques cap a una especialització dels serveis de vigilància i trasllat: l'*ERIS* en el cas de França i per raons de vigilància dins de recinte, i el *Corps de sécurité* belga en casos de trasllats.

Tot i així, mentre que Bèlgica ha acabat derivant cap a un model d'especialització, a França la Gendarmeria i la Policia Nacional encara assumeixen una càrrega important de feina amb el trasllat de presos i detinguts.

3.2 MODEL D'ESPECIALITZACIÓ

En aquest cas els departaments de Justícia es fan càrrec de tota activitat relacionada amb la vigilància, el trasllat i la seguretat de centres penitenciaris. Aquest és el cas d'Itàlia, Bèlgica i els Països Baixos. Tot i així, responen a dinàmiques i naturaleses molt dispars.

A Itàlia el cos que realitza el servei no deixa de ser un cos policial i forma part d'una dinàmica pròpia del país transalpí de fragmentació d'aquests serveis.

Quan parlem de Bèlgica, de la mateixa manera que França i Catalunya, fins al 2003 era un model de responsabilitat compartida, tot i així, amb l'aparició del Corps de Sécurité per a trasllats, les tasques policials han anat quedant relegades a situacions de motins i evasions, les quals no comporten un volum constant de feina.

Als Països Baixos, la idea de fons és una altra i consisteix amb la voluntat de limitar l'acció policial a determinats casos extrems i formar educadors penitenciaris per a tot el ventall de situacions que es puguin presentar al centre.

3.3 MODEL EXTERNALITZAT

Aquest és el cas més singular de tots els que s'han presentat i té lloc només a Anglaterra i Gal·les.

Amb un control de la pròpia administració, s'externalitzen els serveis de trasllat i es permet la privatització de diferents centres penitenciaris, així com els serveis de vigilància. El model no sembla haver generat disfuncions respecte al servei, tot i així sembla difícil arribar a aquesta situació al continent.

que suposa cada una de les tasques. S'entén que els motins i les evasions, tot i ser una càrrega de feina, no requereixen una dedicació constant de recursos, a diferència de la vigilància i els trasllats de presos i detinguts. Això ajuda a entendre la raó per la qual el cas belga queda ubicat en el grup d'especialització, tot i que el Ministeri de l'Interior continua assumint responsabilitats.

MARC PONS I AGUILAR

4. CONCLUSIONS

Sembla que el debat obert a Catalunya no és exclusiu del nostre país, fins i tot els nostres veïns belgues i francesos ja van iniciar reformes en aquest sentit.

El termes a debat no haurien de limitar-se als aspectes econòmics o d'eficiència, potser caldria una reflexió sobre quines tasques són pròpies de la policia i a quines es poden renunciar.

En aquest sentit, s'ha de tenir en compte que no ens podem limitar a parlar de *tasca policial*, entesa com a simple activitat. Quan parlem de les *tasques* o funcions dels cossos de seguretat, estem parlant d'una conceptualització d'allò que s'entén per "seguretat pública" i els serveis que l'han de garantir. Per tant, han de poder renunciar els cossos de seguretat a algun àmbit d'actuació en relació amb la seguretat pública?

Probablement no semblin fora de lloc les reformes de països com Bèlgica i França, que, tot i descarregar a la policia de determinades funcions a favor d'altres cossos especialitzats, conserva per a la mateixa administració aquestes tasques.

Tot i així, aquí la qüestió gira entorn a les garanties que donen aquests cossos especialitzats, així com el marc legal que els empara, l'autoritat que se'ls atorga i el control al qual estan sotmesos, és a dir, les garanties legals.

El cas britànic, però, és el que desperta més interrogants. Ens hauríem de formular amb més força les qüestions ja esmentades i, alhora, reflexionar sobre la privatització d'alguns serveis.

És evident que l'Administració pública té unes obligacions, envers els seus administrats, que entre d'altres coses l'allibera del fet d'obtenir beneficis. Aquest fet pot ser garantit per una empresa privada malgrat el control a què la sotmet l'Administració? Cal tenir present que el marge de beneficis lògicament anirà en detriment dels drets dels presoners.

VIGILÀNCIA I TRASLLAT A LES PRESONS DELS PAÏSOS EUROPEUS DEL NOSTRE ENTORN IMMEDIAT

Quadre sinòptic. *En el sistema penitenciari participen actors semblants.*

Països	Catalunya	França	Bèlgica
Recinte interior	<i>Vigilància.</i> Depèn de la pròpia administració penitenciària dins l'àmbit de règim interior i a mans del Cos tècnic d'especialistes, grup de serveis penitenciaris. <i>Motins. PNT 061 Actuació Policial en Motí Penitenciari.</i> Diferents unitats de la PG-ME (ARRO, GEL, Trànsit, Unitats de Seguretat Ciutadana)	<i>Vigilància.</i> Depèn de la pròpia administració penitenciària. <i>Motins.</i> El personal penitenciari té una unitat especialitzada per actuar en aquests casos. (casos extrems: policia nacional i/o gendarmerie)	<i>Vigilància.</i> Feta pels mateixos funcionaris de presons, dins la categoria especialitzada del personal tècnic i de vigilància <i>Motins.</i> Tots els actes de desordre o rebel·lió, ja sigui dins o fora del recinte, comporten la intervenció de la policia.
	<i>Evasions.</i> Els diferents cossos policials.	<i>Evasions.</i> En cas de fugida són els serveis de policia i de la gendarmerie els que fan la recerca i el seguiment del pres	<i>Evasions.</i> La policia també es fa càrrec d'aquest aspecte
Trasllat	PG-ME i Reial Decret 1436/1984, per a trasllats entre centres de diferents administracions.	La Policia Nacional en nuclis urbans, la Gendarmerie en zones rurals.	Logística: Funcionaris de presó. Protecció: Policia.
Autoritats polítiques	Departament de Justícia i Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.	Departament d'Interior i Departament de Justícia.	Departament d'Interior i Departament de Justícia.
Formació i reclutament	Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada. Adscrit al Departament de Justícia.	École Nationale de l'Administration pénitenciere	Quatre centres, especialitzats per comunitats socio-lingüístiques i centres de formació contínua i de base.

... continua a la pàg. següent

MARC PONS I AGUILAR

Països	Itàlia	Anglaterra-Galles	Països Baixos
Recinte interior	<i>Vigilància.</i> Feta pel <i>Corpo de Polizia Penitenziaria</i> .	<i>Vigilància.</i> Correspon als servei de presons, a partir dels seus <i>prison officers</i>	<i>Vigilància.</i> Els mateixos educadors penitenciaris, els quals reben una formació molt especialitzada en autodefensa i immobilització.
	<i>Motins.</i> Feta pel <i>Corpo de Polizia Penitenziaria</i>	<i>Motins.</i> PSO1000 té un accés restringit i no podem detallar les actuacions, tot i que correspon a la Policia aquests tipus d'actuacions.	<i>Motins.</i> Intervenció dels cossos especialitzats d'intervenció de la policia.
	<i>Evasions.</i> Tots aquells cossos que puguin oferir el seu servei, especialment; Carabinieri i Polizia di Stato.	<i>Evasions.</i> Els diferents cossos de policia.	<i>Evasions.</i> Els diferents cossos de policia.
Traslats	Feta pel <i>Corpo de Polizia Penitenziaria</i>	Regulat per la normativa penitenciària, PSOs. Aquests servei està parcialment externalitzat a la PECS, i a companyies privades.	Els mateixos funcionaris de presons amb l'ajuda, de casos extrems, dels equips d'arrest.
Autoritats polítiques	Departament de Justícia.	Home Office, que gestiona els afers d'interior i justícia.	Pel departament de justícia a partir de la DJI. En casos extrems de violència la policia pren el control del centre penitenciar.
Formació i reclutament.	L'Istituto Superiore di Studi Penitenziari-Scuola nazionale per la formazione. (I.S.S.P).	<i>Her Majesty's Prison Service.</i>	Per la mateixa DJI

CONDICIONS DE PUBLICACIÓ A LA REVISTA CATALANA DE SEGURETAT PÚBLICA

- 1. La Revista Catalana de Seguretat Pública** publica articles originals: informes, treballs o estudis; ponències (amb opinió contrastada sobre qüestions d'actualitat); comentaris sobre novetats legislatives, ressenyes bibliogràfiques, etc.
- 2. Examen o supervisió dels articles**
Tots els textos són sotmesos a la valoració dels membres del Consell de Redacció i del director de la Revista, prèviament a decidir la seva publicació.
- 3. Presentació dels articles**
 - Els articles s'han de remetre a la Redacció de la revista en suport informàtic (mitjançant correu electrònic) o bé en paper (no es retornaran a l'autor).
 - En el document ha de constar el títol de l'article, el nom i els cognoms de l'autor/a, la seva procedència professional, així com l'adreça postal, adreça electrònica de contacte i telèfon (professional o particular).
 - Els textos han de ser inèdits.
 - Els textos tramesos a la Redacció seran considerats com a definitius. Tot i així, poden ser objecte d'una revisió lingüística i d'adaptació al format i l'estil de la revista.
 - Totes les idees i opinions expressades en els articles són de responsabilitat exclusiva de l'autor/a i no s'identifiquen necessàriament amb les de *Revista Catalana de Seguretat Pública*.
 - Els articles, d'acord amb el tipus de treball presentat, han de tenir entre 35.000 i 70.000 caràcters (amb espais), que aproximadament equival a un text d'unes 20 a 35 pàgines.
 - A l'article, l'autor/a també ha d'incloure un breu resum (*abstract*) del seu treball (700-1.000 caràcters, amb espais), a fi de donar una visió general o presentar les línies essencials del tema tractat. Aquest resum es publicarà en la llengua de l'edició de la Revista (català / castellà) i també en anglès.
 - Les notes de l'autor/a s'han de numerar i situar a peu de pàgina.
 - Les remissions bibliogràfiques dins del text o amb una nota a peu de pàgina s'han d'indicar entre parèntesis i posar el nom de l'autor amb minúscules, l'any de l'obra citada i el número de pàgina, si escau. *Ex.: (Dylan 1992, 371)*.
 - Les referències bibliogràfiques s'han de posar al final de l'article i han de seguir les pautes de la normativa internacional ISO 690. A continuació es mostren unes breus orientacions.

Llibres i altres monografies

AUTOR(S). *Títol: subtítol. (En el cas que en sigui un capítol o una part, entre cometes i abans de A):* Vol. número (si escau). Número (si no és la primera) d'ed. Ciutat de publicació: Editorial, any de publicació; p. primera pàgina-darrera pàgina. Nombre de vol. (Col·lecció; número dins la col·lecció; sèrie o altres subclassificacions, número) [altres dades]

Publicacions periòdiques

AUTOR(S). «Títol de l'article». *Nom de la publicació periòdica*, [Ciutat de publicació] Vol. número, (data), número de la publicació; p. primera pàgina-darrera pàgina. [altres dades]

Documents en línia

AUTOR(S). *Títol* [En línia]. Edició o versió. Lloc de publicació: editorial o distribuïdora, any de publicació. <adreça web> [Data de consulta:]

4. Cessió de drets i difusió de la publicació

L'autor/a que adrexi un treball a la redacció de la *Revista Catalana de Seguretat Pública* per a la seva publicació ha de ser titular legítim/a dels drets d'explotació. Aquesta legítimació l'ha de tenir també per a imatges, taules, gràfics i altres materials que puguin complementar el text, amb independència de si n'és l'autor/a.

En enviar el seu treball, l'autor/a cedeix a l'editor els drets de reproducció, publicació i comunicació, tant per a l'edició impresa en paper com per a una versió electrònica que la farà accessible per mitjà de la xarxa Internet. La comunicació i posada a disposició del treball per Internet s'efectuarà, si és el cas, des del lloc propi de la *Revista Catalana de Seguretat Pública* i des del portal de Revistes Catalanes d'Accés Obert-RACÓ (www.raco.org), amb els titulars del qual l'editor ha arribat a acords amb la finalitat de potenciar la difusió de les seves publicacions.

Les persones interessades a obtenir més informació sobre els criteris de la *Revista Catalana de Seguretat Pública* en matèria de drets de propietat intel·lectual es poden adreçar a la Secció de Contractació i Assumptes Jurídics de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (93 567 50 00).